

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA			
CÓDIGO	-		
MATERIA	Deseño de escenografía		
DISCIPLINA	Espazo escénico I		
TITULACIÓN	Titulación Superior en Arte Dramática		
ESPECIALIDADE	Escenografía		
ITINERARIO	-		
CURSO	1º	CUADRIMESTRE	1º
CRÉDITOS ECTS	5		
CARÁCTER	Obrigatoria		
DEPARTAMENTO	Escenografía		
CENTRO	ESAD de Galicia		
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno		
DOCENTES	Nome e apelidos: David Mortol Moreno Horario titorías: www.esadgalicia.com Despacho: Departamento de Escenografía Contacto: davidmortol@edu.xunta.gal		
DESCRICIÓN	Coñecemento e afondamento nos principios da teoría da percepción. Comprensión dos procesos perceptivos: forma e significado. Desenvolvemento da capacidade de observación e comparación dos elementos visuais. Principios de composición.		
COÑECEMENTOS PREVIOS	-		
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego X Castelán X Inglés ☐		
2. COMPETENCIAS			
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO			
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.		
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.		
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.		
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN			
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.		
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.		
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.		
COMPETENCIAS ESPECIFICAS DA ESPECIALIDADE			
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.		
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.		
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Aprender e profundar nos aspectos espaciais básicos para poder levar a cabo composicións bidimensionais complexas.		T2, X1, X5, EE2, EE5	
2. Establecer as bases perceptivas e compositivas nas relacións dos diversos elementos que interveñen nunha composición tridimensional.		T2, X1, X5, EE2, EE5	
3. Saber interpretar, traducir e expresar sensacións e emocións a través dunha linguaxe plástica propia.		T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	
4. Saber expresar e comunicar calquera proposta persoal a través dos bosquexos de atmosfera.		T2, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	

5. Distinguir os distintos elementos escénicos, usos e terminoloxía, que conforman a caixa escénica.	T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	
6. Demostrar sensibilidade estética, creativa e técnica na concepción e realización dos exercicios propostos.	T2, T7, T8, X1, X3, EE2, EE5	
7. Establecer un proceso de traballo creativo, eficaz e personalizado que potencie as capacidades e os recursos de cada alumno/a, motivándoos en todo momento.	T7, X1, X3	
8. Saber expresar, xustificar e defender, a través da exposición oral, calquera idea, proxecto ou proceso de traballo, dun xeito convincente e rigoroso.	T2, T7, T8, X1, X3, X5, EE5	
9. Coñecer a evolución histórica do oficio de escenógrafo/a, así como as competencias básicas que debe manexar como profesional que está dentro dunha produción profesional.	T2, T8, X1, X5, EE2, EE5	
4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción á escenografía	1.1. Introducción á evolución histórica da escenografía. 1.2. A profesión do/a escenógrafo/a dentro do ámbito escénico: - Competencias esenciais que debe coñecer e desenvolver. - Estrutura e procesos de traballo dentro dunha produción teatral. - Relación profesional co resto do equipo artístico e técnico. 1.3. Outros ámbitos profesionais non teatrais.	2
2. Creadores/as de espazos escénicos I	2.1. Análise de diversos proxectos multidisciplinais de creadores/as que traballan co espazo como elemento esencial dentro da súa produción.	4
3. Caixa escénica	3.1. Coñecemento das zonas de traballo e dos principais elementos que configuran a caixa escénica (nomes, usos e funcións). 3.2. Configuración de espazos escénicos: condicionantes arquitectónicos e de deseño. Introducción aos planos técnicos. 3.3. Análise de visuais: O punto de vista do espectador.	6
4. Composición espacial	4.1. Introducción á composición bidimensional no espazo. 4.2. Elementos estruturais e outros aspectos que participan na composición. 4.3. Relacións visuais entre os diferentes elementos compositivos.	12
5. Tridimensionalidade	5.1. Habilidades espaciais individuais: Imaxes mentais e creación de espazos tridimensionais. 5.2. O volume no espazo: Percepción e composición. Organización e utilización do espazo visual.	14
6. Cor	6.1. Psicoloxía das cores: relación entre a cor e as emocións, expresividade individual, interpretación e percepción das cores. 6.2. A configuración e transformación do espazo a través da cor.	12
7. Intervencións no espazo I	7.1. Percepción e uso dos espazos cotiás. O espazo habitado. 7.2. Configuración e transformacións do espazo. 7.3. Medicións no espazo.	14
8. Maquetismo I	8.1. Tipoloxía das maquetas: usos e outras funcións. 8.2. Construción e acabados: Materiais, técnicas e ferramentas. 8.3. Escalas, planos e medidas.	10
9. Bosquexos de atmosfera I	9.1. Funcións e obxectivos. 9.2. Tipos e técnicas. 9.3. Soportes e presentacións.	16
TOTAL SESIÓNS		90

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	6	0	6
Exposición práctico-teórica	10	14	24
Traballos de aula	16	0	16
Prácticas de aula	15	15	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	10	20
Presentacións/exposicións	2	2	4
Titorías individuais	0	8	8
Titorías de grupo	0	2	2
Actividades de avaliación. Probas	9	3	12
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	6	4	10
Actividades de avaliación. Revisión	8	10	18
TOTAL	82	68	150
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Actividades introdutorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.		
Exposición práctico-teórica	Explicación teórica para o desenvolvemento posterior dun proxecto de carácter práctico.		
Traballos de aula	O/a estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.		
Prácticas de aula	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado.		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante o traballo con todo tipo de variables que permitan considerar diferentes posibilidades de resolución do problema ou do exercicio.		
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes sobre un tema da materia ou sobre os resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.		
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA			
Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. Titoría presencial: O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.		
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. Titoría electrónica: O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.		

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
<p>O alumnado deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.</p> <p>Un 10% en faltas de asistencia implica a perda da avaliación continua.</p>		
8.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Desenvolvemento, presentación e exposición dos exercicios realizados ao longo do curso. Para aprobar a materia deberán realizarse e entregarse todos eles no prazo e da maneira establecidos. Ademais, deberán obter unha nota de 3 ou máis para facer a media entre eles.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	50%
Exame teórico-práctico.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	10%
Participación, actitude na aula, asistencia e puntualidade. O 10% de falta de asistencia supón a perda da avaliación continua.	T7,X3,X5	5%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2,T8,X1,X3,EE2,EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de titorías, de todos os procesos desenvolto polo alumnado.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	50%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proxecto espacial final.	T1, T2, T3,T8,X1,X3,X5,X6,EE2,EE5	35%
Exame teórico-práctico.	T2,T8,X1,X3,EE2,EE5	15%
O día do exame, o alumnado terá que presentar e entregar todos os exercicios relacionados co temario visto ao longo do curso. O alumnado será informado dos contidos destas probas coa suficiente antelación. É obrigatorio o seguimento parcial, en horario de titorías, de todos os procesos desenvolto polo alumnado.	T2,T7,T8,X1,X3,X5,EE2,EE5	50%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

- BACHELARD, Gaston. *La poética del espacio*. Ed. Fondo de Cultura Económica, París (1994).
- BREYER, Gastón. *La escena presente*. Ediciones Infinito. Buenos Aires (2008).
- BROOK, Peter. *El espacio vacío. Arte y técnica del Teatro*. Ed. Península, Barcelona (2001).
- DONDIS, Donis A. *La sintaxis de la imagen*. Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).
- GORDON CRAIG, Edward. *El arte del teatro*. Ed. Gaceta [Colección Escenología], México (1987).
- HOWARD, Pamela. *Escenografía*. Ed. Galaxia, Vigo (2004).
- LÓPEZ DE GUEREÑU, Javier. *Decorados y tramoya*. Ñaque Editora, Ciudad Real (1998).
- MACGOWAN, Kenneth y MELNITZ, William. *Las edades de oro del teatro*. Ed. Fondo de Cultura Económica, México (1964).
- MACKINTOSH, Iain. *La arquitectura, el actor y el público*. Ed. Arco/Libros, Madrid (2000).
- MUNARI, Bruno. *Diseño y comunicación visual*. Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).
- NIEVA, Francisco. *Tratado de escenografía*. Ed. Fundamentos, Madrid (2000).
- OLIVA, César y TORRES MONREAL, Francisco. *Historia básica del Arte Escénico*. Ed. Cátedra, Madrid (1990).
- VV.AA. *Investigaciones sobre el espacio escénico*. Ed. Alberto Corazón [Comunicación 4], Madrid (1970).
- DETERICH, Genoveva. *Diccionario del Teatro*. Alianza Editorial, Madrid (1995).
- PAVIS, Patrice. *Diccionario del teatro*. Ed. Paidós. Barcelona (1998).

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- MAC GOWAN, K & MEITNIZ (1966).
La escena viviente. Historia del teatro universal.
Eudeba, Buenos Aires.
- EISENSTEIN, S. M. (2001)
Hacia una teoría del montaje.

Paidós, Ibérica. Barcelona.

BONT, D. (1981)
Escenotécnicas en teatro, cine y tv. L.E.D.A.
Ediciones de arte Riera San Miguel. Barcelona.

ARGAN, G. C. (1977)
El revival en las artes plásticas, la arquitectura, el cine y el teatro.
Ed. Gustavo Gili. Barcelona.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

- Prégase revisar a redacción e os erros ortográficos nas memorias e nas probas escritas, xa que poden baixar a nota final en caso de exceso de faltas ou de escritos pouco lexibles. Por outra banda, aconséllase seguir as normas APA.